

צילום: אוהד ציונגברג | 'משפחה'

"שלום, כבוד הרב? לדוקטור יש שאלה..."

מאת: שירה כהן

כיום הכל יודו כי שמירת מצוות טהרת המשפחה משמרת את חיוניותם של חיי הנישואין בפרט ואת יציבותה של המשפחה היהודית בכלל. מכאן שהקפדה על כללי הטהרה היא היא המפתח לזוגיות מוצלחת ולאוסר במשפחה, שלא לדבר על בעיות רפואיות רבות שנמנעות בשל כך.

מרכז 'תורת המשפחה' - מכון העומד תחת פיקוח רבני הדוק ובהמלצתם של גדולי הדור - הוקם לפני שלוש שנים, במטרה לתת מענה הלכתי ורפואי על שאלות הנוגעות לנושא הטהרה. בראש המיזם החשוב עומד הרב יצחק מלבר, רב ומורה צדק בבית הוראה בשכונת רוממה בירושלים, שעלה ארצה מארצות הברית עם משפחתו לפני כ-15 שנה.

הרב מלבר הינו בוגר הפקולטה למנהיגות מ-Bellevue university בארה"ב, ובעל תואר שני בתחום. בנוסף, בידו תעודה המקבילה לתואר שני בקידום הבריאות מטעם משרד הבריאות.

"הצורך להקים ארגון כלשהו בתחום עלה בתחילת דרכי כרב, כשנוכחתי לדעת ששאלות

רבות שמגיעות לטיפול הן בנושא הזה של רפואת נשים", מספר הרב מלבר. "ככל שהעמקתי בנושא הבנתי שחוסר ההתמצאות במושגים בסיסיים ברפואה, מקשה מאוד את פתרון הבעיות ההלכתיות. הידע הרפואי שעומד לרשותנו, בנוסף לטכנולוגיה המתקדמת, אמנם מאפשר מתן פתרון ראוי לרוב הבעיות ההלכתיות, אך עם זאת, חשוב מאוד להתעדכן כל הזמן בהתפתחויות הטכנולוגיות והמדעיות, כדי לספק מענה מקסימלי".

הרב מוסיף ומסביר "זו הסיבה שהקמנו את קו 'טהרנו' - מוקד פניות שמורכב מצוות מקצועי של יועצים, רבנים ורופאים, הפועל 24 שעות ביממה ומספק מידע רפואי והלכתי כאחד. המידע נצרך לא רק לזוגות שמתקשרים לקבל את עזרתנו, אלא גם לרבנים שעונים על שאלות בתחום הטהרה. כל רב שמתעסק בנושא הזה, חשוב מאוד שיקבל הכשרה מינימלית בנושאי רפואה, ולאילו שיש זמן וסבלנות אני ממליץ אף על הכשרה יותר ארוכה. חשוב לציין, שחלק גדול מהצוות הטלפוני הן נשים שעברו קורסים ממוקדים בתחום והתנסו בפרקטיקה בת קרוב ל-100 שעות, על מנת שתוכלנה לספק מידע רפואי ופרקטי לנשים הזקוקות לכך".

מה שהחל כעשייה מצומצמת של מספר רבנים, תפס תאוצה תוך זמן קצר וכיום מטפל צוות המכון בן שמונת היועצים ביותר ממאה פניות ביום. פעמיים בשנה אף מכשיר הארגון מתנדבים בעלי 'סבלנות ורצון לעזור' להגדרת הרב מלבר, להיות חלק מהעשייה המבורכת הזו. בנוסף, מדי שבוע משתתף הרב מלבר בכנסים שונים בתחום הרפואה ופעמים רבות אף יוזם אותם בעצמו - מזמין ומרצה באוזני רבנים ורופאים את משנתו ומאפשר במה לרופאים מומחים בתחומם לחלוק עם הנוכחים את הידע המקצועי שלהם.

"לדוקטור יש שאלה"

"אף כי יש מי שחושבים שרפואה והלכה אינן הולכות יחד, מכון 'תורת המשפחה' מראה כי ההיפך הוא הנכון", מדגיש הרב מלבר. "הודות לשיתוף הפעולה עם הרופאים, אנו עדים להוכחה, כי ההלכה והרפואה אכן מסוגלות לדור בכפיפה אחת זו עם זו. עם זאת, אין ספק שלהיכנס לעולם הרפואה בהתחלה, הייתה המשימה היותר קשה שעמדה לפנינו, ולקח לנו הרבה זמן לשכנע את הרופאים שאין לנו כוונה לפגוע בכבודם ובמקצועיותם, או להחליף אותם, חלילה. המטרה

הרב יצחק מלבר הוכשר לרב קהילה ותכנן לעסוק בקירוב רחוקים, אך מספר שאלות שקיבל בנושא רפואת נשים הסב את תשומת ליבו לעובדה שישנו חוסר התמצאות גדול במושגים בסיסיים ברפואה, והדבר מקשה מאד על רבנים למצוא פתרון להגבלות ההלכתיות. הוא החליט ללמוד את הנושא לעומק, וממחשבה למעשה, לאחר שצבר מספיק ידע בנושא, הקים ארגון קודש, המוצע לציבור ללא תשלום, במטרה לתת מענה הלכתי ורפואי לשאלות הנוגעות בנושא הטהרה ■ מעוניינים לשמור על טהרת המשפחה אך יש בעיה רפואית שמונעת זאת מכס? מתקשים בטיפול פוריות? ישנה שאלה המטרידה אתכם בנושא בריאות האשה? ■ אל תמשיכו לסדר היום מבלי לקרוא את הכתבה הבאה

שתרכזו בה את כל הנושא ברפואה וטהרה שכל אישה צריכה לדעת. החוברת כתובה בשפה מאוד פשוטה וקלה, כך שהיא נגישה לכולם."

מלימודי מנהיגות לרפואת נשים

לדברי הרב מלבר, האתיקה הרפואית אוסרת על חברות תרופות לפרסם תרופות חדשניות ומתכונות - זאת מכיוון שחופש המידע בארץ עדיין מוגבל. "המטרה שלנו היא להוביל שינוי בנושא, להתעדכן בתרופות החדשניות, ולהביא את המידע לציבור הנשים שרוצות להרבות בטהרה אך מתקשות. הפידבקים שאנחנו מקבלים עד כה, נותנים לנו כוח רב להמשיך בעשייה. רק בשנתיים האחרונות קיימנו כנסים במונסי, ברוקלין, קווינס, פאראקווי, ועוד. תוך 3 שנים הפכנו לארגון בינלאומי והיד עוד נטויה. הצורך של הציבור לדעת הוא כל כך גדול, עד שזה מפליא אותי שלפנינו לא קם ארגון כלשהו שירכז את הנושא וייקח על עצמו את האחריות ללמוד וללמד. שיתופי הפעולה שאנו עושים עם הארגונים הגדולים ועם הרופאים, תוך כדי התאמת עצמנו למגזר שאליו משתייכת כל אישה, הם כנראה אלו שמביאים להצלחה."

סיוע ומניעה של בעיות, שעשויות לפגוע אף בשלום הבית", מסביר הרב מלבר. "עד היום לא הייתה משנה סדורה בנושא. שיתופי הפעולה העולמיים שהמכון נמצא בהם, נועדו להביא את המידע הנכון לכל אישה באשר היא."

הרב מציין, כי אמנם ישנם פתרונות טבעיים, אך לא כל פתרון מתאים לכל אישה. "עולם הרפואה של ימינו מציע את הטכנולוגיות הכי מתקדמות בעולם כגון ה- CN TREAT שבמקרים רבים מסייעות אף במניעת אשפוז והרדמה", מסביר הרב מלבר ומסייג, "אך על מנת לספק את הפתרון האולטימטיבי מוכרחים להכיר את הרקע האישי והרפואי של האישה. הידע המקצועי שרכשנו במהלך השנים, בשילוב סייעתא דשמיא גדולה, מאפשר לנו להיות מדויקים יותר במתן הפתרונות הנכונים לנשים שמבקשות להיעזר בנו."

מדי שנה מוציא מכון תורת המשפחה, ספרים מקצועיים בתחום הטהרה והרפואה. לדברי הרב מלבר, רוב הספרים שהוצאו עד כה יועדו בעיקר לקולגות בעולם המקצועי, ולכן נכתבו בשפה גבוהה ובשילוב מינוחים מן הז'רגון הרפואי. "בשבועיים הקרובים עתידה לצאת לאור חוברת

שלנו היא ללמוד מן הידע שלהם ולספק מידע רפואי קונקרטי לצד זה ההלכתי, כדי שנשים תוכלנה לממש את הזכות להיות אימהות ורעיות טובות. לפני שנתיים פתחנו ועדה רפואית, בנייהולו של מנהל מחלקת נשים בבית החולים 'הדסה', ובד בבד נוצר קשר בינינו לבין משרד הבריאות. במהלך שיתוף הפעולה הזה קיבלנו פרס וגם תעודה על פועלנו בקידום בריאות הנשים. כמובן, פה ושם יש רופאים שעדיין לא מבינים וחושדים שאולי יש כוונה להחליף את הידע המקצועי, אך זו בפירוש אינה מטרתנו. הראיה לכך היא מכתבי התודה הרבים שאנו מקבלים מרבנים, זוגות ורופאים. ברוך ה', כיום חלק גדול מהרופאים עוזרים לנו בהפצת פעילות המכון, ואף מחלקים פלאיירים בקליניקות הפרטיות שלהם."

מכון 'תורת המשפחה' מטפל בנושאים רבים ומגוונים, ביניהם עידוד ילודה, פוריות ועוד. לדבריו של הרב מלבר, קרוב ל-95% מאוכלוסיית הנשים סובלות מבעיות, ולכן, בין היתר, מקנה המכון פתרונות לבעיות שנגרמות על ידי נטילת גלולות.

"הידע הרב שנמצא בידי צוות המכון מאפשר

פרויקט ייחודי שנעשה בחצי השנה האחרונה הינו קבוצות תמיכה לנשים בטיפולי פוריות - יוזמה של ד"ר קרן פרידמן, מנהלת יחידת 'דימון' - מרכז תמיכה נפשית לזוגות שעוברים טיפולי פוריות, בבית החולים הדסה. הגב' שרה צביבל, יועצת במכון תורת המשפחה, אחראית על הפרויקט מטעם המכון. "הפרויקט מתקיים פעם בשבוע בירושלים, ומגיעות אליו נשים מכל רחבי הארץ. מדובר בקבוצת תמיכה נפשית לנשים שנמצאות בטיפולי פוריות. מחקרים הוכיחו שיש קשר בין שלמות נפשית להצלחה בטיפולי פוריות וכן ללידות קלות יותר. ברוך ה', באלול עתידה להיפתח קבוצה שלישית, שרבות מחכות בתור להשתתף בה. בכל קבוצה כזו, השאלה שחוזרת על עצמה הכי הרבה מצד הנשים היא 'איפה הייתם עד היום?'. בימים אלו, עובדים הרב מלבר וצוות היועצים שלו על פרויקט שנקרא 'טורה ובריאות', במסגרתו ייערכו כנסים פתוחים לקהל מגוון, בכל רחבי הארץ.

הרבנים היועצים בקו יעוץ הלכתי רפואי

רשימה מפוארת של גדולי הדור, ביניהם הרב יצחק זילברשטיין והרב מרדכי גרוס שליט"א, שנתנו הסכמתם וברכתם לעשייה, מפארת את אתר המכון. מקצת תגובות הרבנים שהשתתפו בקורסים השונים, בהנחייתו של הרב מלבר:

"ספר תורת המשפחה של הרב יצחק מלבר שליט"א הוא תועלת לכל מאן דבעי להעמיק ולברר עניני אישות מצד ההלכה ורפואה, ובפרט בנושא של פוריות, ונכתב בצורה ברורה ומסודרת באופן צח וקל".

"הנני בא להמליץ ולשבח את ספרו של הרב יצחק מלבר שליט"א 'תורת המשפחה', אשר עזר לי המון בהבנת נושאים מסובכים ברפואה ובהלכה בדרך קלה וברורה. הוא מלקט שיטות הלכתיות באופן ברור ויסודי, כדי שכל אחד יוכל להבין את העניינים ולעזור למשפחות בעצות טובות ונכונות. בברכת התורה".

במשך שמונה חודשים

גם מכתבי תודה מנשים וזוגות שזכו לליוי צמוד של יועצי המכון, לא מפסיקים להגיע. רק לאחרונה קיבל הרב מלבר מכתב תודה אישי, מאישה שבמשך שמונה חודשים סבלה מבעיות קשות. היא פנתה לגורמים רבים ועשתה השתדלויות רבות, ובכל זאת לא הצליחה להתגבר על הבעיה, עד שלבסוף הגיעה אלינו. אחרי יעוץ עם יועצת המוקד שלנו, היא חזרה אל הרופא שלה עם הנחיות ברורות כיצד לפעול, ותוך שבועיים הכל הסתדר. במכתבה ציינה שהיעוץ שהיא קיבלה מאיתנו עזר לה מאוד בשלום הבית, וזו רק דוגמא קטנה בריטואל שחוזר על עצמו כמעט כל יום".

מדוע לדעתך הצלחת דווקא אתה לחדור לתחום שכמעט ולא הונגש למי שאינו בר סמכא ברפואה? מאיפה הביטחון שתצליח בזה?

הרב מרכין את ראשו כמי שדברי שבח ממנו והלאה. "מעל כל במה אפשרית, אני דואג לציין שבשעתו לא היה לי שום תכנון להיכנס לתחום זה. לאחר שהוסמכתי לרב קהילה על ידי הרב מרדכי אליהו, התוכנית שלי הייתה לחזור לחו"ל ולעסוק בקירוב. מי שמשך אותי לתחום ועודד אותי להתמיד וללמוד אותו לעומק הוא הרב מנחם בורנשטיין, י"ר מכון פוע"ה, האמון על ליווי ויעוץ בפוריות. הרב בורנשטיין אמר לי כי הוא מזהה אצלי חוש בהבנת מושגים בטכנולוגיות רפואיות. הוא החל למשוך אותי לקורסים והשתלמויות בתחום, ולקשר אותי עם גורמים שונים שיעזרו לי. נראה שהרופאים דווקא די אהבים את הרעיון שיש מישהו שהוא גם פוסק הלכה ובכוחו להבין את צרכי המגזר הדתי מבחינה הלכתית, לצד הבנתו המקצועית בעולם הרפואה. אני חושב שמה שמנחה אותי לאורך כל הדרך, ולמעשה נותן לי את האמונה שאקבל סיעתא דשמיא, היא התובנה שמה שאני באמת רוצה הוא לעזור לזוגות, ובכך לשמר את הבסיס המוצק והטוב של הבית היהודי.

"כמו בכל דבר, גם כאן אין שום ערובה להצלחה. אחת התכונות הבולטות של תלמיד חכם היא שהוא נשאר תלמיד גם כאשר הוא מתהדר בתואר 'פרופסור'. החוכמה של כל אדם נגמרת ברגע שהוא חדל ללמוד, ולכן אני מקפיד כל הזמן ללמוד ולשפר את ידיעותיי בשני המישורים - ההלכתי והרפואי. פעמיים בשבוע אני משתתף בכנסים רפואיים עם רופאים מומחים בתחומם על מנת לשפר את איכות העזרה שאני שואף להעניק. ברוך ה' היה לי אומץ ותעוזה להיכנס לתחום שאיני מכיר ולחוות דברים חדשים. בהקשר זה אני

למעלה: יום עיון בנושא רפואה והלכה בהשתתפות עשרות רבנים, סורי הוראיה, ורופאים בכירים במונסי

מימין: קבלת פרס מסגן שר הבריאות לשעבר, ר' ליצמן, על ספר 'תורת המשפחה'

שיתוף פעולה
מלא: יו"ר מועצת
הרופאים של מרכז
'תורת המשפחה'
פרו"פ שמחה יגל

צילומים: אודו צוונברג | 'משפחה'

כנס רפואה
והלכה
בהשתתפות
רבנים ומורי
הוראה בירושלים
במרכז 'תורת
המשפחה'

אסיר תודה ליהודי בשם פסח לרנר שמשך אותי ללימודי מנהיגות והכשיר אותי, ללא ידיעתו, לעמוד בראש מיזם שהפך למהפכה עולמית. הפתרונות שאנחנו נותנים במכון לא כתובים בשום ספר הלכתי ורפואי. מה שצריך פה זה, למעשה, שילוב של לב טוב עם מסירות והתמסרות לזוגות שמגיעים אליך - לדעת לשמוע ולהקשיב, לפתוח את הלב למצוקות של השני ולהתאים את הפתרונות הטובים ביותר לכל אישה ואישה בנפרד."

הרב מלבר גורס, כי רבנים, פוסקי הלכה ומורי צדק, אשר מעורבותם בקהילה נוגעת במתן תשובות בנושא טהרה - חובה עליהם ללמוד ולהשתלם בחידושים שמציע עולם הרפואה. "כשם שרב שאינו יודע כיצד עוף נראה ולא בקי באנטומיה של העוף - אסור לו לפסוק בנושא טריפות, על אותו משקל - מי שאינו בקי בחידושים הטכנולוגיים שהרפואה מתחדשת בהם כל הזמן, אסור לו לפסוק בענייני טהרה. אין ספק ש'זאת התורה לא תהא מוחלפת', אך ברגע שיש ידע זה עוזר. כמוכן, כשאנו נתקלים בנושאים גדולים ושאלות מורכבות, אנו מביאים אותם לפני גדולי הדור ולא פוסקים בעצמנו.

"בכנסים מטעם המכון, בהם מרצים רופאים מומחים בתחומם, מוצגים החידושים העדכניים שחסרים לרבנים, וחשוב לכל בר דעת להשתתף בכנסים ולקנות את הידע הנצרך. בכנס שהתקיים לאחרונה באשדוד, לדוגמא, התארח ד"ר רענן טל - אורולוג בכיר בבית החולים האוניברסיטאי 'קורנל' במנהטן, שהרצה על טכנולוגיות חדשות ברפואה ותרם רבות להשלמת הידע החסר, כך שהנגשת המידע עבור הרבנים נועדה לעזור להם לקבל החלטות חכמות יותר. אנו לא בורחים מההלכה, אלא מתדיינים על ההלכה במקביל."

אשתדק, הוצג בבי"ח הדסה מחקר ראשון מסוגו אודות טכנולוגיה חדשה אשר הומצאה ופותחה בשיתוף של בי"ח תל-השומר עם בי"ח הדסה. מדובר בפתרון חדשני ופשטני בתחום של טיפולי הפוריות, שאינו מצריך ניתוח. לכאורה, הפתרון המושלם לזוגות שעוברים את התהליך המסורתי. אולם, אליה וקוץ בה - כשהגיעה ההצעה להתדיינות על שולחן פוסקי ההלכה, הסתבר שאולי יש כאן בכלל שאלה. ההמצאה כשלעצמה היא רעיון גאוני, אולם בבואנו לפסוק האם מותר השימוש בתכשיר, נתקלנו בשאלה הלכתית מאוד מורכבת, ולדעת חלק מן הפוסקים מדובר באיסור דאורייתא. את המקרה הזה הבאנו לפני גדולי הדור, ומבלי להיכנס לסוגיה ההלכתית - גדולי הדור נברו והתדיינו, ולבסוף מצאו לנכון להתיר את הטכנולוגיה הזו. זו הסיבה שחשוב כל כך שרבנים יבינו כיצד הרפואה מתחדשת ואלו פתרונות היא מציעה. בלי זה קשה מאוד להגיע לפסיקה הוגנת."

המסר הראשוני שמבקש הרב מלבר להעביר לנשים שמתקשות בשמירת הטהרה ועדיין מתלבטות האם לפנות לקבלת עזרה או לא, הוא שהייעוץ שניתן במוקד "טהרנו", הוא חינמי לחלוטין וללא שום מטרות רווח. זאת ועוד, לדבריו התופעה בה נשים מסרבות לפנות לייעוץ היא תופעה מוכרת ונרחבת, שנובעת לרוב מחששות הניתנים להפרכה. "קיימים מיתוסים רבים וגדולים בעניין - נשים מפחדות לשתף ולדבר על נושאים שלדעתן הצניעות יפה להם, או שחוששות מכל מיני סיפורי סבתא ששמעו מימים ימימה ואינם נכונים לדור הזה. אני יכול להבין את החשש, אך לא יכול להצדיק אותו. הן לא אשמות, הן פשוט לא יודעות. זאת הסיבה שבמוקד מועסקות גם נשים שמוכשרות להיות יועצות ולתת מענה על שאלות מגוונות.

"דבר נוסף, נשים מוכרחות להבין, שכיום הרפואה היא אחרת, הרבה יותר אישית ותומכת. יש כאן הקמה תרבותית - הרופאים מונחים להבין את הצורך של גוף ונפש ולא נותנים תרופות סתם ככה. בימינו יש כבוד לאישה המגיעה מכל רקע ומגזר, וזה חלק מהאתיקה הרפואית שכל רופא חייב לאכוף, כך שהחשש, ברוב המקרים מתגלה כחסר שחר. גם אם שמעתן בעבר על תרופות בעלות תופעות לוואי הניתנות לבעיות מהסוג שלכן, כדאי מאוד להתייעץ איתנו, שכן תרופות רבות שניתנו בעבר, כבר ירדו מהמדף. אישה שמתקשרת אלינו אינה חייבת להזדהות בשמה, היא תקבל שירות מלא בכל מקרה. יותר מזה, אני חושב שאין מה לעשות. הפתרונות ישנם - כל מה שאתן צריכות זה רק לרצות לקבל אותם."

מוקד 'טהרנו': 180-599-1599